

COVID-19' DAN KORUNMA YÖNTEMLERİ

17. BÖLÜM

Ayşe YAŞAR¹

ÖNLEME VE KORUNMA

İlk kez Aralık 2019'da Çin'in Wuhan kentinde görülen COVID-19 (SARS-CoV-2) virüsü, daha önce insanlarda görülmemiş yeni bir türdür.^{1,2,3} Hem solunum hem de temas yoluyla bulaşan bu virüs en sık damlacık yolu ile yayılmaktadır.⁴ COVID-19 virüsü, aynı koronavirüs ailesine ait diğer virüsler gibi soğuk algınlığı, boğaz ağrısı, öksürük ve ateş gibi hafif semptomlardan; pnömöni, solunum yetmezliği gibi daha ciddi semptomlara neden olmaktadır¹. Henüz spesifik bir ilaç tedavisi veya bu patojenin yayılmasını sınırlayabilen herhangi bir aşı olmadığından, bu enfeksiyonun yayılmasını önleme ve korunma yöntemlerinin bilinmesi önemlidir.

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) COVID-19 için Küresel Stratejik Hazırlık ve Müdahale Planı hazırlayarak virüsün bulaşmasını önleme ve virüsten korunma kılavuzu yayınlamıştır.⁵

ULUSAL ÖNLEMLER

COVID-19 salgınının kontrol altına alınması ve yönetilmesi ile ilgili ulusal önlemler, yetkili makamlar tarafından yayınlanmıştır. Önleme ve korunma tedbirleri COVID-19 virüsü ile enfekte olma riskini en aza indirmeyi amaçlamaktadır. COVID-19'un yayılmasını önlemede dikkat edilmesi gereken bazı hususlar;

- COVID-19 enfeksiyonu vakalarının tespit edildiği tüm yerlere seyahatlerin engellenmesi,
- Bu alanlarda yaşayan, çalışan veya buralardan dönen kişiler için olası 14 günlük ev karantinası uygulanması,

¹ Uzm. Dr. Tuzla Devlet Hastanesi, Tuzla, İstanbul, aseyyasar@gmail.com

enfeksiyon açısından yüksek risk gurubuna giren kişilerin aerosol ve damlacıklardan korunmak için filtre özelliği olan maske, tek kullanımlık önlük, gözlük ve siperlik kullanımı konusunda ortak görüşe varılmıştır. Kişisel koruyucu ekipmanların kullanıcılar tarafından doğru şekilde kullanılıp, tekrar doğru prosedürler izlenerek çıkarılıp atılması gerekmektedir. T.C. Sağlık Bakanlığı ve Dünya Sağlık Örgütünün COVID-19'dan korunmak için yayınladıkları ve süreç içinde güncelledikleri tedbir ve korunma yöntemlerine uymak, henüz tedavisi tam olarak bulunmamış olan virüsün yayılımını önlemede en etkin çözüm sayılmaktadır.

KAYNAKÇA

1. Yin, Y.; Wunderink, R.G. *MERS, SARS and other coronaviruses as causes of pneumonia. Respirology* 2017, 23, 130–137.
2. Hui, D.S.E.I.A.; Madani, T.A. *The continuing 2019-nCoV epidemic threat of novel coronavirus to global health—The latest 2019 novel coronavirus outbreak in Wuhan, China. Int. J. Infect. Dis.* 2020, 91, 264–266.
3. Zhu, N.; Zhang, D.; Wang, W.; Li, X.; Yang, B.; Song, J.; Zhao, X.; Huang, B.; Shi, W.; Lu, R.; et al. *A Novel Coronavirus from Patients with Pneumonia in China, 2019. N. Engl. J. Med.* 2020, 382, 727–733.
4. Peng, X.; Xu, X.; Li, Y.; Cheng, L.; Zhou, X.; Ren, B. *Transmission routes of 2019-nCoV and controls in dental practice. Int. J. Oral Sci.* 2020, 12, 1–6.
5. COVID-19 stratejik hazırlık ve müdahale (2020). (11/09/2020 tarihinde <https://www.who.int/publications/i/item/draft-operational-planning-guidance-for-un-country-teams> adresinden ulaşılmıştır).
6. La Sindrome Acuta Respiratoria Severa—Sars Raccomandazioni Per La Prevenzione E Il Controllo. (2003). (11/09/2020 tarihinde <https://www.epicentro.iss.it/territorio/sars/Documento%20SARS.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
7. Sun, Z.; Thilakavathy, K.; Kumar, S.; He, G.; Liu, S. *Potential Factors Influencing Repeated SARS Outbreaks in China. Int. J. Environ. Res. Public Health* 2020, 17, 1633.
8. Otter, J.; Donskey, C.; Yezli, S.; Douthwaite, S.; Goldenberg, S.D.; Weber, D. *Transmission of SARS and MERS coronaviruses and influenza virus in healthcare settings: The possible role of dry surface contamination. J. Hosp. Infect.* 2016, 92, 235–250.
9. Chan, K.H.; Peiris, J.S.M.; Lam, S.Y.; Poon, L.L.M.; Yuen, K.-Y.; Seto, W.H. *The Effects of Temperature and Relative Humidity on the Viability of the SARS Coronavirus. Adv. Virol.* 2011, 2011, 1–7.
10. Norm EN 374 (2016). (11/09/2020 tarihinde <https://uni3servizi.it/2019/07/23/en-iso-374-1-2016> adresinden ulaşılmıştır).
11. Shiu, E.Y.; Leung, N.H.L.; Cowling, B.J.; Tada, H.; Nohara, A.; Kawashiri, M.-A. *Controversy around airborne versus droplet transmission of respiratory viruses. Curr. Opin. Infect. Dis.* 2019, 32, 372–379.
12. Booth, C.M.; Clayton, M.; Crook, B.; Gawn, J. *Effectiveness of surgical masks against influenza bioaerosols. J. Hosp. Infect.* 2013, 84, 22–26.
13. Van Der Sande, M.A.B.; Teunis, P.; Sabel, R. *Professional and Home-Made Face Masks Reduce Exposure to Respiratory Infections among the General Population. PLoS ONE* 2008, 3.
14. Lee, S.-A.; Grinshpun, S.A.; Reponen, T. *Respiratory Performance Offered by N95 Respirator and Surgical Masks: Human Subject Evaluation with NaCl Aerosol Representing Bacterial and Viral Particle Size Range. Ann. Occup. Hyg.* 2008, 52, 177–185.
15. Kilinc, F.S. *A Review of Isolation Gowns in Healthcare: Fabric and Gown Properties. J. Eng. Fibers Fabr.* 2015, 10, 180–190.